

Pakolaisten vastaanottokeskus

Jos ulkomaalainen tarvitsee suojelua siitä syystä, että hän on maassaan joutunut vakavien ihmisoikeusloukkauksien kohteeksi, niin hänelle voidaan myöntää turvapaikka tai oleskelulupa Suomessa. Turvapaikkaa hakeva tekee kirjallisen ilmoituksen (**hakemus**), sen voi kirjoittaa omalla äidinkielellään. Tämä ilmoitus jätetään passin-tarkastusvirkeilijalle tai poliisille rajan ylityksen yhteydessä. Tämän jälkeen turvapaikanhakija sijoitetaan väliaikaisesti vastaanottokeskukseen (**vastaanottokeskus**). Siellä hän asuu, kunnes hänen asiastaan on tehty päätös. Asuminen vastaanottokeskuksessa on ilmaista. Siellä hän saa tarvitsemansa tiedot omista asioistaan ja voi luottaa omien asioidensa luottamukselliseen käsittelyyn.

Tällaiset vastaanottokeskukset toteuttavat seuraavanlaisia tehtäviä:

- majoittavat turvapaikanhakijat ja antavat heille kaiken välttämättömän normaalia elämää varten
- huolehtivat turvapaikanhakijan toimeentulosta
- järjestävät tarvittaessa sairaanhoitoa ja antavat ensiapua
- antavat turvapaikanhakijalle mahdollisuuden opiskella suomea tai ruotsia hänen valintansa mukaisesti ja myös antavat tarvittavaa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta
- järjestävät vastaanottokeskuksessa asuville mahdollisuuden harrastaa näitä kiinnostavia asioita päätöstä odotettaessa
- järjestävät tulkin/kääntäjän palvelut siten, että ne edesauttavat vastaanottokeskuksen tehtävien hoitamista

- huolehtivat vastaanottokeskuksessa asuvien lasten oikeuksista ja velvollisuuksista, muun muassa perusopetuksen järjestämisestä
- ylläpitävät suhteita vastaanottokeskuksen ja paikallisten viranomaisten välillä
- antavat vastaanottokeskuksessa asuville tarvittavaa tietoa heitä koskevista oikeuksista ja velvollisuuksista

Myönteisen päätöksen myötä annetaan ihmiselle pakolaisen status (**pakolainen**) - myönteinen päätös tarkoittaa turvapaikan myöntämistä sitä hakevalle. Tässä yhteydessä saatu oleskelulupa Suomeen (**oleskelulupa**) tulee passiin tai johonkin muuhun ulkomaalaisen henkilöllisyyden todistavaan asiakirjaan. Tällaisessa tapauksessa Suomeen tullut saa asunnon jonkun kunnan alueella, ja silloin tällaisen ihmisen mahdollisuudet lisääntyvät. Ulkomaalainen, joka on saanut oleskeluluvan Suomeen, saa automaattisesti oikeuden työhön. Mikäli turvapaikkaa ei ole myönnetty, voi hän saada työluvan ennen oleskeluluvan myöntämistä oltuaan Suomessa kolme kuukautta.

Keskusteluista suomalaisten vastaanottokeskusten työntekijöiden ja niissä asuvien ulkomaalaisten kanssa voi tehdä sellaisia johtopäätöksiä, että suomalaisilta viranomaisilta päätöstä odottavien ulkomaalaisten olo on koko odotusajan epävarma, koska he eivät tiedä, saavatko he myönteisen päätöksen. Tämä voi synnyttää voimakkaan stressin ja depression, joiden takana alun perin ovat oman elämän sellaiset käännekohtat, jotka aiheutuvat siitä, kun oli jätettävä oma maa ihmisoikeusloukkausten tai maassa sattuneiden sotatapahtumien vuoksi tai terveyttä tai henkeä uhkaavien tilanteiden takia. Sen vuoksi nämä ihmiset todella tarvitsevat psykologista apua ja sitä heille voidaan antaa vastaanottokeskuksessa tai

heille annetaan neuvoja siitä, mihin kääntyä tämänkaltaisen avun tarpeessa.

Neuvo: *Psykologit neuvovat vastaanottokeskuksissa asuvia ihmisiä ottamaan aktiivisen otteen omasta elämästään huolimatta odottelusta ja tilapäisestä oleskelusta Suomessa. Tänä aikana on hyvä keskittää voimansa kielen opiskeluun, palauttaa mieleen omat lempiharrastuksensa, harrastaa mahdollisuuksien rajoissa olevia urheilumuotoja, auttaa omia lapsiaan heidän opinnoissaan, pitää yhteyttä ystäviinsä ja löytää itsestään voimia olla keskittymättä tilanteen traagisuuteen. Ulkomaalaisen ja hänen asioitaan hoitavan työntekijän yhdessä tekemä työ auttaa maahanmuuttajaa läpäisemään elämässään tämän kriisivaiheen.*